

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA
CZWARTA SEKCJA

SPRAWA SIKORA przeciwko POLSCE¹

(SKARGA nr 64764/01)

WYROK – 5 października 2004 r.

W sprawie Sikora przeciwko Polsce,
Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako Izba
złożona z następujących sędziów:

Sir Nicolas Bratza, *Przewodniczący*,

Pan J. Casadevall,

Pan R. Maruste,

Pan S. Pavlovski,

Pan L. Garlicki,

Pan J. Borrego Borrego,

Pani E. Fura-Sandström, *sędziowie*,

oraz Pan M. O’Boyle, *Kanclerz Sekcji*,

obradując na posiedzeniu niejawnym 14 września 2004 r., wydaje następujący
wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 64764/01) wniesionej 14 marca 2000 r.
przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału Praw Człowieka na podstawie
artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności
(„Konwencja”) przez obywatelkę polską, panią Felicję Sikorę („skarżąca”).

2. Rząd polski („Rząd”) reprezentowany był przez pełnomocników, pana K.

¹ Wyrok ten stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez artykuł 44 § 2
Konwencji.

Drzewickiego, a następnie pana J. Wołosiewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. 21 marca 2003 r. Trybunał postanowił zakomunikować Rządowi skargę dotyczącą długości postępowania. Na podstawie artykułu 29 § 3 Konwencji zdecydowano, że przedmiot skargi zostanie rozpatrzony równocześnie z kryterium dopuszczalności skargi.

FAKTY

4. Skarżąca urodziła się w 1925 r. i mieszka w Praszcze.

5. 28 marca 1991 r. skarżąca złożyła wniosek do Sądu Rejonowego w Oleśnie domagając się podziału spadku oraz zniesienia współwłasności pewnej nieruchomości.

6. Sąd odbył posiedzenia 15 maja i 28 sierpnia 1991 r., 29 stycznia, 10 kwietnia, 18 maja, 24 sierpnia oraz 30 września 1992 r., 23 lutego i 7 czerwca 1993 r. oraz 28 marca 1994 r.

7. Mając na uwadze brak postępu w sprawie oraz dążąc do objęcia w posiadanie własności na drodze innych środków, 13 kwietnia 1993 r. skarżąca złożyła wniosek do Sądu Rejonowego w Oleśnie, domagając się stwierdzenia nabycia własności połowy spornej nieruchomości przez zasiedzenie. Postanowieniem z 11 maja 1994 r. Sąd Rejonowy w Oleśnie oddalił jej wniosek. Postanowieniem z 27 września 1994 r. Sąd Wojewódzki w Częstochowie oddalił jej zażalenie i trzymał w mocy podważone postanowienie.

8. Następne posiedzenia w sprawie zniesienia współwłasności odbyły się 3 czerwca 1998 r., 30 grudnia 1999 r., 29 marca i 23 maja 2000 r.

9. Sąd zlecił przygotowanie licznych opinii biegłych. Zostały one przedłożone sądowi 22 grudnia 1991 r., 3 lipca 1992 r., 8 września 1997 r., 12 maja, 16 czerwca i 9 września 1998 r., 9 lutego, 16 kwietnia, 11 maja i 8 października 1999 r. oraz 27 listopada 2000 r.

10. Postanowieniem z 10 stycznia 2001 r. Sąd Rejonowy w Oleśnie zawiesił postępowanie, ponieważ jeden z uczestników postępowania zmarł. Na mocy tego samego postanowienia sąd podjął postępowanie, mając na uwadze wniosek spadkobierców o podjęcie postępowania.

11. 3 czerwca 2003 r. Sąd Rejonowy w Oleśnie wydał postanowienie co do meritum.

12. 16 grudnia 2003 r. Sąd Okręgowy w Opolu oddalił apelację skarżącej.

13. Postanowieniem z 28 czerwca 2004 r. Sąd Najwyższy odmówił rozpatrzenia kasacji, uznając, że nie wykazano, by istniały ważne względy interesu publicznego, które uzasadniałyby rozpatrzenie kasacji.

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 § 1 KONWENCJI

14. Skarżąca zarzucała, że długość postępowania była nie do pogodzenia z wymogiem „rozsądnego terminu” przewidzianym w artykule 6 § 1 Konwencji, który w omawianym zakresie przewiduje:

„Przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym ..., każdy ma prawo do ... rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez ... sąd...”.

15. Rząd zakwestionował ten argument.

16. Okres podlegający rozpatrzeniu rozpoczął się dopiero 1 maja 1993 r., od kiedy obowiązuje uznanie przez Polskę prawa do skargi indywidualnej. Jednakże oceniając, czy długość postępowania po tej dacie była rozsądna, należy wziąć pod uwagę stan postępowania na ten dzień. Trybunał zauważa, że postępowanie zostało wszczęte 28 marca 1991 r. i zakończyło się 28 czerwca 2004 r. Trwało więc 13 lat i 3 miesiące, z czego 11 lat, 1 miesiąc i 27 dni objęte jest jurysdykcją *ratione temporis* Trybunału.

A. Dopuszczalność

17. Rząd uznał, że skarga była dopuszczalna zgodnie z art. 35 § 3 Konwencji.

18. Trybunał zauważa, że skarga nie jest oczywiście nieuzasadniona w rozumieniu art. 35 § 3 Konwencji. Ponadto zauważa, że nie jest ona niedopuszczalna z jakichkolwiek innych powodów. Dlatego też Trybunał uznaje skargę za dopuszczalną.

B. Przedmiot skargi

19. Trybunał przypomina, że rozsądna długość trwania postępowania musi być oceniona w świetle szczególnych okoliczności sprawy i z uwzględnieniem następujących kryteriów: stopnia skomplikowania sprawy, postępowania skarżącego i właściwych władz oraz wagi postępowania dla skarżącego (patrz, m.in. wyrok *Frydlender przeciwko Francji* [WI], nr 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

20. Trybunał często stwierdzał naruszenia artykułu 6 § 1 Konwencji w sprawach, które dotyczyły podobnych problemów jak niniejsza (zob. *Frydlender*, cytowany powyżej).

21. Trybunał zauważa, że Rząd przyznał, iż długość postępowania w sprawie skarżącej była nadmierna i dlatego też doszło do naruszenia artykułu 6 § 1 Konwencji.

22. Uwzględniając orzecznictwo w tym zakresie, Trybunał uznaje, że w

niniejszej sprawie długość postępowania była nadmierna i nie spełniała kryterium „rozsądnego terminu”.

23. Doszło więc do naruszenia artykułu 6 § 1.

II. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

24. Artykuł 41 Konwencji przewiduje:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie”.

A. Szkoda

25. Skarżąca domagała się 300 000 zł z tytułu szkód niematerialnych.

26. Rząd twierdził, że brak było bezpośredniego związku pomiędzy zarzucaną szkodą materialną a domniemanym naruszeniem Konwencji.

27. Odnosząc się do roszczenia za szkody materialne, Trybunał stwierdza na podstawie przedstawionych mu dowodów, że skarżąca nie wykazała związku rzekomo doznanych przez nią szkód materialnych z nadmierną długością rzeczonego postępowania. Zatem brak jest usprawiedliwienia dla przyznania jej jakiegokolwiek świadczenia z tego tytułu (patrz *mutatis mutandis*, *Kudła przeciwko Polsce* [WI], nr 30210/96, § 164, ECHR 2000-XI).

28. Trybunał uważa jednak, że skarżąca doznała z pewnością szkód natury niematerialnej, w postaci cierpienia i frustracji spowodowanych przedłużającym się postępowaniem, które nie mogą zostać zrekompensowane samym orzeczeniem naruszenia. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy oraz orzekając na zasadzie słuszności, Trybunał przyznaje skarżącej z tego tytułu kwotę 6 000 EUR.

B. Koszty i wydatki

29. Skarżąca nie domagała się zwrotu kosztów prawnych i wydatków poniesionych w celu przygotowania sprawy.

C. Odsetki za zwłokę

30. Trybunał uważa, że odsetki za zwłokę powinny być ustalone zgodnie z marginalną stopą procentową Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYN TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje*, że skarga jest dopuszczalna;

2. *Uznaje*, że doszło do naruszenia artykułu 6 § 1 Konwencji;

3. *Uznaje*, że

- (a) pozwane państwo ma wypłacić skarżącej z tytułu szkód niematerialnych, w ciągu trzech miesięcy od dnia, kiedy wyrok stanie się prawomocny zgodnie z artykułem 44 § 2 Konwencji, kwotę 6 000 EUR (sześć tysięcy euro) plus jakikolwiek podatek, jaki może być pobrany od tej kwoty, które mają być przeliczone na walutę polską według kursu z dnia realizacji wyroku;
- (b) zwykłe odsetki według marginalnej stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe będą płatne od tej sumy od wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty;

4. *Oddala* pozostałą część roszczenia skarżącej dotyczącą zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszono pisemnie 5 października 2004 r., zgodnie z artykułem 77 § 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Michael O'BOYLE
Kancierz Sekcji

Nicolas BRATZA
Przewodniczący